

Список використаних джерел

1. Статистичні дані Житомирського обласного центру зайнятості по Житомирській області [Електронний ресурс] / Державний центр зайнятості України. – Режим доступу: <http://www.dcz.gov.ua/zhy/control/uk/index>.
2. Соціально-економічне становище Житомирської області за 2013 рік [Електронний ресурс] / Державний комітет статистики України. – Режим доступу: www.zt.ukrstat.gov.ua/publ-trav.html.

Summary. Evaluation results of the current socio-economic state of this area are analyzed by the leaders of hop-growing farms. Factors of the greatest negative influence on development of hop-growing industry in Ukraine are defined, in particular, in the zone of Polissia. The possible ways of further development, revival and stabilizing of industry and the nearest to the hop-growing farms rural territories are determined in the paper.

Key words: hop-growing industry, socio-economic state, leaders of hop-growing farms, analysis of evaluation results, factors of negative influence, search of ways of development

УДК 330.341.1

Шевчук Л.М.,

асистент кафедри економіки підприємства

*Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка,
м. Кам'янець-Подільський*

ДО ПИТАННЯ РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЇ ТЕХНІКО-ТЕХНОЛОГІЧНОГО ОНОВЛЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ

У статті виділені етапи розробки стратегії техніко-технологічного оновлення промислових підприємств та запропонований підхід до вибору та управління стратегією оновлення, який базується на певних параметрах.

Ключові слова: *техніко-технологічне оновлення, стратегія оновлення, політика оновлення, стратегічні наміри.*

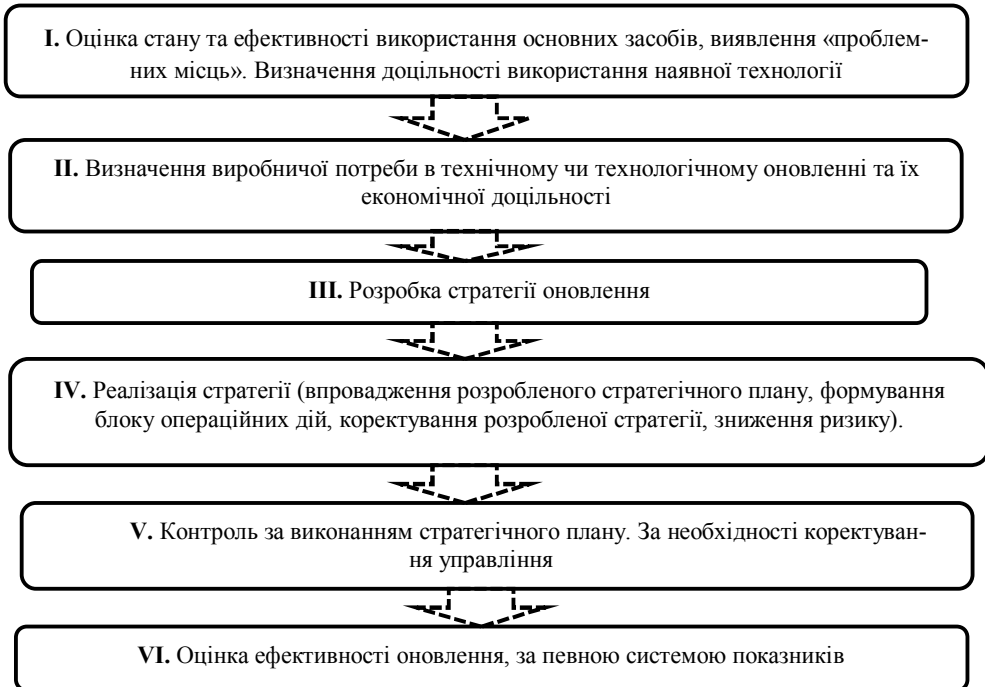
Постановка проблеми. Для забезпечення зростання конкурентоспроможності вітчизняних підприємств в процесі управління техніко-технологічним оновленням необхідно розробляти спрямовану на це стратегію оновлення, яка має враховувати як стратегічні орієнтири, так і основні цілі підприємства, в тому числі соціальні та екологічні аспекти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сучасному етапі значний внесок у дослідженні процесів формування і реалізації стратегій підприємств здійснили праці таких вітчизняних учених, як І. Тульпа та О. Сумець [3], Б. Максиміва [2], Р.Єршової, І.І. Пічуріна, Г. Федаш [4], Т.. Харчук [5], та З. Шершньової [6]. В той же час аналіз літературних джерел показує, що конкретної послідовності дій щодо формування стратегії техніко-технологічного оновлення немає. Тому це питання потребує подальшого дослідження та більш глибокого вивчення.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження етапів розробки та реалізації стратегії техніко-технологічного оновлення, а також політики оновлення з виділенням основних її складових, принципів та методів формування.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні однією з основних причин низького рівня техніко-технологічного оновлення українських підприємств є відсутність розробленої стратегії оновлення. Для формування стратегії необхідно використовувати певну сукупність методів та інструментів. Наразі вважаємо за доцільне дослідити

послідовність здійснення техніко-технологічного оновлення, виділити етапи формування і реалізації стратегії оновлення та рекомендувати їх підприємствам для ефективного управління процесами оновлення (рис. 1).

Рис. 1. Алгоритм здійснення процесу проектування техніко-технологічного оновлення

Розробка стратегії техніко-технологічного оновлення підприємства включає певні етапи та послідовність дій, які представлені на рис. 2. Запропоновані етапи розробки стратегії техніко-технологічного оновлення зазнають впливу значної кількості чинників внутрішнього середовища та невизначеності зовнішнього середовища. Важливим елементом при розробці стратегії оновлення є комплексний опис об'єкта, його основних складових та взаємозв'язків. Для розробки оптимальної стратегії техніко-технологічного оновлення необхідно враховувати увесь комплекс факторів, з можливістю економічної оцінки кожного заходу по його внеску у досягненні кінцевих цілей підприємства. При комплексній розробці стратегії техніко-технологічного оновлення має бути забезпечений розвиток підприємства та зростання його конкурентоспроможності за рахунок використання новітніх технологій та досягнень у сфері техніки.

Стратегія техніко-технологічного оновлення – це система заходів, спрямована на досягнення економічного результату підприємством, що потребує визначення напрямів оновлення і вибору методів та важелів управління. На нашу думку, головною проблемою управління техніко-технологічним оновленням є вибір оптимальної стратегії оновлення підприємства.

Рис. 2. Етапи розробки стратегії техніко-технологічного оновлення

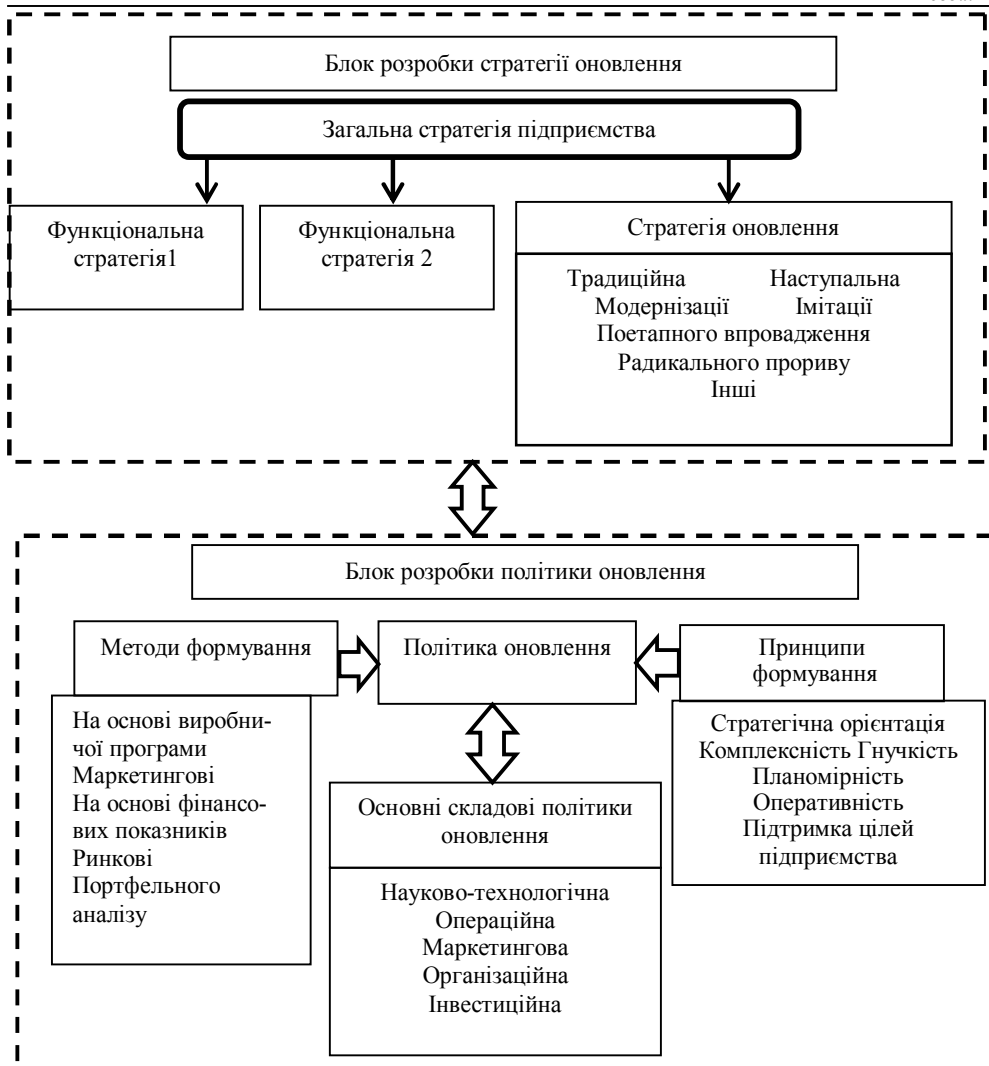
Стратегія техніко-технологічного оновлення пов'язана із загальною стратегією підприємства та призводить до змін на інших рівнях стратегії; сприяє вдосконаленню організації бізнесу та підвищує ефективність діяльності підприємства. Процеси оновлення та впровадження відповідної стратегії потребують, в першу чергу, фінансової оптимізації та, за необхідності, організаційних перетворень. З оптимізацією організаційної структури пов'язана стратегія організаційних змін, яка має бути адаптована до стратегії оновлення шляхом впровадження відповідних підрозділів та спеціалістів у структуру управління підприємства.

Підприємство, що здійснює оновлення свого виробництва, повинно пристосовуватися до швидких змін на ринку. Разом з цим отримують досвід працівники підприємства, підвищується інноваційний потенціал, зростає імідж, але потребує перебудови структура управління організацією. В результаті зростає здатність підприємства до змін, розширюються його ринкові можливості.

В ефективному функціонуванні та розвитку підприємства визначну роль відіграє стратегія оновлення та виробнича стратегія, яка стосується налагодження виробничого процесу. Ці стратегії перебувають у безпосередньому зв'язку. Поєднання цих стратегій на підприємстві дає змогу отримати сильніші переваги порівняно з конкурентами завдяки впровадженню нових технологій виробництва, сучасних методів управління. З урахуванням цього приймаються рішення щодо реконструкції чи модернізації виробництва, технічного переоснащення чи вдосконалення структури виробництва, організації нового виробництва.

Ми вважаємо, що при розробці стратегії техніко-технологічного оновлення необхідним є вироблення політики оновлення з виділенням основних її складових, принципів та методів формування (рис. 3).

Розробка політики оновлення тісно пов'язана та залежить від інших напрямів політики підприємства: фінансової (об'єм власних засобів у фінансуванні процесів оновлення), амортизаційної (розподіл амортизаційного фонду ремонт, модернізацію, реконструкцію основних фондів, придбання нових засобів виробництва), інвестиційної (обсяги інвестування проектів техніко-технологічного оновлення). Окрім того, варто наголосити, що при формуванні політики оновлення необхідно дотримуватися основних принципів – комплексності, динамізму (забезпечення мінімальних термінів оновлення), оперативності (реакція на зміни потреб ринку), об'єктивності, конкретності (обгрунтування методів, способів оновлення).

Рис. 3. Логічна модель формування стратегії та політики техніко-технологічного оновлення підприємства

Джерело: розроблено автором.

Таким чином, розглянувши етапи здійснення процесу техніко-технологічного оновлення, можемо запропонувати підхід до вибору та управління стратегією оновлення підприємств, який базується на таких основних параметрах:

- 1) різною специфікою, галузевою приналежністю та особливостями діяльності підприємств;
- 2) різним рівнем можливостей підприємства до здійснення техніко-технологічних змін;
- 3) різними фінансовими можливостями реалізації проектів оновлення підприємства.

Висновки. Реалізація стратегії оновлення потребує вироблення механізму його здійснення з урахуванням найважливіших аспектів діяльності підприємства. В результаті ефективного управління оновленням підприємство може забезпечити собі певні переваги порівняно з конкурентами. Стратегічні наміри підприємств повинні передбачати перевагу над конкурентами і зростання рівня конкурентоспроможності за такими основними елементами, як: фінанси, споживачі та внутрішні процеси.

Список використаних джерел

1. Бойчик І., Васильчук В. Виробнича стратегія, її місце і роль в стратегічному розвитку підприємства // Вісник ТНЕУ. – 2010. – №3. – с. 99-104.
2. Максимів Б. Обґрунтування стратегії управління інноваційною діяльністю // Вісник Львівського університету. – 2008. – Вип. 39. – с. 297-302.
3. Тульпа І.А., Сумець О.М. Інноваційні стратегії. – Х.: Студцентр, 2005. – 208с.
4. Федаш Г.В. Формування стратегії відтворення основних виробничих фондів підприємства [Електронний ресурс] / Г.В. Федаш — Режим доступу: http://uran.donetsk.ua/~masters/2009/fem/uvarova/library/strategiya_vidtvorenniya_fondiv
5. Харчук Т.В. Процес розробки конкурентної стратегії підприємства [Електронний ресурс] / Харчук Т.В., Хмель Т.В. — Режим доступу: http://www.napks.edu.ua/library/compilations_vak/eiu/2012/2/p_32_36.pdf
6. Шершньова З.Є. Стратегічне управління: навч. посіб. / З.Є. Шершньова, С.В. Оборська. – К.: Вид-во КНЕУ, 1999. – 384 с.

Summary. *The article highlighted the stages of strategy development of technical and technological modernization of industry and the approach to the selection and management strategy update, based on certain parameters.*

Key words: *technical and technological innovation, strategy update, upgrade policies, strategic plans.*

УДК 311.21

Пармакли Д.М.,

д.э.н., профессор

Комратского Государственного Университета,

Республика Молдова

ПРИМЕНЕНИЕ ГРАФИКОВ В ЭКОНОМИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЯХ: СОВРЕМЕННЫЙ ВЗГЛЯД

У статті продемонстрована важливість графічних методів дослідження і специфіка їх реалізації. Робота передбачає можливість застосування трьох- і п'ятикоординатних графіків у той час як останні представлені у двох варіантах: за допомогою поєднаних і окремих осей. Базуючись на практичних прикладах стаття пояснює методи графічного визначення структури витрат підприємств зернових культур сільськогосподарського виробництва, а також розвиває отримання критичних рівнів врожайності даючи беззбитковий рівень рентабельності.

Ключові слова: *графік, діаграма, статистичні карти, вісь x, вісь y.*

Постановка проблеми. Графический метод является продолжением и дополнением табличного метода. График позволяет сравнительно легко обнаружить ошибки расчетов, которые в табличной форме не были так заметны. При графическом изображении статистических данных становится более выразительной сравнительная характеристика изучаемых показателей, отчетливее проявляется тенденция развития изучаемого явления, лучше видны основные взаимосвязи. Графики дают целостную картину изучаемого явления, его обобщенное представление. Графический прием позволяет посредством геометрических образов – точек, линий, плоскостей, фигур, их сочетаний, а также упрощенных предметных изображений изучаемых явлений